

prima instanță: Judecătoria Ialoveni – A. Sandu

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru

DECIZIE

19 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,

judecătorul

judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca -Doneva, Luiza Gafton

examinând cererea de recurs declarată de către Vasile Vîrlan și Alla Marineac prin intermediul reprezentantului, avocatul Stanislav Bordian,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Efimia Constantinescu împotriva lui Vasile Vîrlan și Allei Marineac privind evacuarea fără acordarea altui spațiu locativ și compensarea cheltuielilor de judecată,

și la cererea reconvențională a lui Vasile Vîrlan și Allei Marineac împotriva Efimiei Constantinescu privind anularea contractului de donație.

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de către Vasile Vîrlan și Alla Marineac,

c o n s t a t ă

La 28 martie 2016, Efimia Constantinescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Vîrlan și Allei Marineac privind evacuarea fără acordarea altui spațiu locativ și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii depuse, reclamanta Efimia Constantinescu a indicat că, în baza contractului de donație semnat de către părinții ei, Onisim Vîrlan și Agripina Vîrlan la 28 martie 2012 a devenit proprietara bunului imobil a casei de locuit individuale și a terenului aferent în sat. xxxxx rl. xxxxx.

Menționează că, fiind 6 copii la părinți nimeni din frați și surori nu au înaintat pretenții că casa a fost lăsată ei.

Afirmă că i-a permis fratelui Vasile Vîrlan și concubinei acestuia Allei Marineac cu copilul minor xxxxx să locuiască în casa ei. Însă, la rugămintea de a elibera locuința fratele a refuzat, motivând că aceasta este casa părintească.

Cere reclamanta, evacuarea lui Vasile Vîrlan și Allei Marineac cu copilul minor xxxxx din imobilul situat în sat. xxxxx rl. xxxxxx și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d 5-6).

Vasile Vîrlan și Alla Marineac au depus cererea reconvențională împotriva Efimiei Constantinescu privind anularea contractului de donație.

În motivarea cererii au indicat că contractul de donație a fost încheiat contrar legii, deoarece proprietatea părinților a fost dobândită în cadrul gospodăriei țărănești și donația putea fi făcută numai cu acordul tuturor membrilor familiei.

Cer reclamanții, respingerea cererii depuse de către Efimia Constantinescu, anularea contractului de donație autentificat cu nr.xxxx din 28 martie 2012 (f.d 37-46).

Prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 01 decembrie 2016 s-a admis acțiunea depusă de Efimia Constantinescu. S-a dispus evacuarea lui Vasile Vîrlan și Allei Marineac împreună cu copilul minor xxxxx din imobilul situat în sat. xxxxx rl. xxxxx, care îi aparține cu drept de proprietate Efimiei Constantinescu. S-a încasat de la Vasile Vîrlan în beneficiul Efimiei Constantinescu cheltuielile de judecată în mărime de 3 100 lei.

S-a respins ca neîntemeiată cererea reconvențională depusă de către Vasile Vîrlan și Alla Marineac împotriva Efimiei Constantinescu privind anularea contractului de donație (f. d. 53, 58-59).

La 27 decembrie 2016, Vasile Vîrlan și Alla Marineac au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe (f. d. 56-57).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel declarate de către Vasile Vîrlan și Alla Marineac, comunicându-le apelanților despre necesitatea prezentării apelului motivat și dovada achitării taxei de stat în sumă de 543 lei, până la 11 aprilie 2017, ora 15-00 (f.d. 63-64).

În ședința instanței de apel din 11 aprilie 2017, Vasile Vîrlan și Alla Marineac prin intermediul reprezentantului, avocatul Stanislav Bordian au prezentat instanței cerere de apel motivată (f.d. 71-75).

Concomitent, reprezentantul apelanților avocatul Stanislav Bordian printr-o cerere protocolară a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat (f.d. 78).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017 s-a restituit apelul declarat de către Vasile Vîrlan și Alla Marineac prin intermediul reprezentantului, avocatul Stanislav Bordian, pe motiv că nu au fost înlăturate integral neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel din 08 februarie 2017 (f.d.79-81).

La 30 mai 2017 Vasile Vîrlan și Alla Marineac prin intermediul reprezentantului, avocatul Stanislav Bordian au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, prin care au solicitat casarea încheierii cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel (f.d.84-85).

În motivarea cererii de recurs recurenții au indicat, că încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017 privind restituirea cererii de apel, este neîntemeiată, deoarece a fost emisă cu încălcarea și interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural, iar apelanților flagrant i-au fost îngrădit accesul la justiție.

Pe cale de consecință, au menționat că, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO, în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție.

Consideră că, neprezentarea dovezii achitării plății taxei de stat în termenul stabilit, nu poate limita dreptul apelanților la justiție și instanța de apel urma să acorde termen suplimentar pentru ca să dispună de posibilitatea de a prezenta dovada plății taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

Din actele cauzei rezultă că, încheierea recurată a fost pronunțată la 11 aprilie 2017 (f.d.79-81), fiind expediată în adresa părților la 12 mai 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire a Curții de Apel Chișinău (f.d. 82), însă date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

În circumstanțele relevate, recursul declarat la 30 mai 2017 (f.d. 84-85), se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege (f.d. 84-85).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 365 alin. (4) CPC, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Potrivit prevederilor art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. art. 364 și 365 CPC și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea de apel dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Prin urmare, raportând la caz normele sus-citate, în condițiile în care apelanții Vasile Vîrlan și Alla Marineac nu au prezentat dovada plății taxei de stat în termenul limită acordat de instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel, privind restituirea apelului, întemeiată.

Or, din materialele dosarului rezultă că, prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 01 decembrie 2016 s-a admis acțiunea depusă de Efimia Constantinescu împotriva lui Vasile Vîrlan și Allei Marineac privind evacuarea fără acordarea altui spațiu locativ, compensarea cheltuielilor de judecată. S-a respins ca neîntemeiată cererea reconvențională depusă de către Vasile Vîrlan și Alla Marineac împotriva Efimiei Constantinescu privind anularea contractului de donație (f. d. 53, 58-59).

La 27 decembrie 2016, Vasile Vîrlan și Alla Marineac au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe (f. d. 56-57).

Colegiul constată că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel declarate de către Vasile Vîrlan și Alla Marineac, comunicându-le apelanților despre necesitatea prezentării apelului motivat și dovada achitării taxei de stat în sumă de 543 lei, până la 11 aprilie 2017, ora 15-00 (f.d. 63-64).

La 11 aprilie 2017, apelanții au depus cerere de apel motivată (f.d. 71-75), concomitent, prin intermediul avocatului Stanislav Bordian printr-o cerere protocolară au solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea dovezii plății taxei de stat (f.d. 78).

Dat fiind faptul că, apelanții nu au înlăturat integral neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel din 08 februarie 2017, în baza art.369 alin.(1) lit.a)

CPC prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, instanța a restituit lui Vasile Vîrlan și Allei Marineac cererea de apel declarată (f.d.79-81).

Așadar, în circumstanțele stabilite, Colegiul reține că instanța de apel întemeiat a restituit cererea de apel declarată de Vasile Vîrlan și Alla Marineac prin intermediul reprezentantului, avocatul Stanislav Bordian, pe motiv că nu au înlăturat integral neajunsurile în termenul limită stabilit prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2017.

Principalul motiv invocat de recurenți în recurs este, că instanța de apel urma să acorde apelanților termen suplimentar pentru ca să dispună de posibilitatea de a prezenta plata taxei de stat.

La acest segment, instanța de recurs remarcă că, apelanții au beneficiat de termen suficient pentru a înlătura neajunsurile până la 11 aprilie 2017 și urmau să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat cu desăvârșire de către ultimii.

În astfel de circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel întemeiat a restituit cererea de apel, având în vedere că apelanții-recurenții nu au întreprins vre-o acțiune de a prezenta dispoziția de plată a taxei de stat în original în instanța de apel.

La caz, sunt relevante și dispozițiile art. 56 alin. (2), (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, în conformitate cu care, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligentă și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

La fel, nu poate fi reținut și se respinge argumentul lui Vasile Vîrlan și Allei Marineac precum că, nu au avut posibilitate de a prezenta dovada achitării taxei de stat din motiv că Vasile Vîrlan este plecat peste hotare, i-ar Alla Marineac din motiv că s-a îmbolnăvit copilul minor.

În acest sens, Colegiul notează că, potrivit art. 75 alin. (4) CPC, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În acest context, înșatnța de recurs conchide că, atât Vasile Vîrlan și Alla Marineac cât și avocatul Stanislav Bordian s-au folosit cu rea-credință de drepturile procedurale, or avocatul apelanților, recepționând încheierea instanței de apel din 08 februarie 2017 de nu a da curs cererii de apel, urma să se asigure că dovada plății taxei de stat va ajunge la instanța de apel cel târziu la momentul stabilit de către instanța de apel, până la 11 aprilie 2017 cât să întreprindă toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin prezentarea dovezii plății taxei de stat în termenul și timpul stabilit.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilind în jurisprudența degajată că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Totodată, argumentul recurenților Vasile Vîrlan și Allei Marineac prin intermediul reprezentantului, avocatul Stanislav Bordian în privința faptului că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, este declarativ și nu constituie temei juridic de admitere a recursului în sensul declarat, nefiind prezentate careva probe care ar dovedi contrariul.

Colegiul relevă că soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (Cauza Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit.a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Vasile Vîrlan și Alla Marineac prin intermediul reprezentantului, avocatul Stanislav Bordian.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Efimia Constantinescu împotriva lui Vasile Vîrlan și Allei Marineac privind evacuarea fără acordarea altui spațiu locativ, compensarea cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională a lui Vasile Vîrlan și Allei Marineac împotriva Efimiei Constantinescu privind anularea contractului de donație.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valentina Clevadî

judecătorii

Tamara Chișca -Doneva

Luiza Gafton